

## POSTANOWIENIE

Dnia 6 września 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z wniosku D. S.  
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.  
o rentę z tytułu niezdolności do pracy,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń  
Społecznych w dniu 6 września 2018 r.,  
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] w  
z dnia 16 grudnia 2016 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. r.pr. M. Ł. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w W. 120 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu w postępowaniu kasacyjnym, przy czym kwotę tę należy podwyższyć o obowiązującą stawkę podatku VAT.**

## UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z 16 grudnia 2016 r. oddalił apelację skarżącego wnioskodawcy D. S. od wyroku Sądu Okręgowego w W. z 24 marca 2015 r., którym oddalono jego odwołanie od decyzji pozwanego organu rentowego z 20 marca 2013 r., odmawiającej mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Sąd pierwszej instancji ustalił, że wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy i decyzję pozwanego uznał za prawidłową (art. 57 ust. 1 i art. 12 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń

Spółecznych). Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu oddalenia apelacji skarżącego stwierdził, że przed Sądem pierwszej instancji zostało przeprowadzone obszerne postępowanie dowodowe, w tym z opinii pięciu biegłych sądowych. Czterej biegli, w tym okulista, zgodnie twierdzili, że rozpoznane schorzenia nie dają podstaw do ustalenia częściowej niezdolności do pracy zgodnej z kwalifikacjami ubezpieczonego. Jedynie pierwszy biegły okulista stwierdził, że odwołujący się jest częściowo niezdolny do pracy od stycznia 2013 r. do czerwca 2014 r. Opinia ta nie mogła stanowić podstawy do przyznania renty, gdyż niezdolność powstała po upływie 18 miesięcy od zaprzestania prowadzenia działalności (odwołujący się po 30 listopada 2010 r. nigdzie nie pracował). W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji został dopuszczony dowód z opinii trzeciego biegłego okulisty a nadto z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy. Jednak żaden z biegłych nie stwierdził niezdolności do pracy. Zatem zarzuty stanowią jedynie polemikę z opiniami biegłych, w tym i biegłego okulisty, który uznał badanego za częściowo niezdolnego do pracy ale po okresie 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia społecznego.

W skardze kasacyjnej zarzucono naruszenie przepisów postępowania (art. 398<sup>3</sup> § 1 pkt 2 k.p.c.).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na podstawę przedsądu z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c., „jako że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ w toku postępowania apelacyjnego i podejmowanych czynności decyzyjnych związanych z wydaniem zaskarżonego orzeczenia nie została zrealizowana zarówno funkcja rozpoznawcza, jak i kontrolna tego sądu, których założenia i istota zostały wyjaśnione w uchwałach (7) Sądu Najwyższego – mających moc zasad prawnych – z 23 marca 1999 r., III CZP 59/98 (...) i z 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07 (...). Ponadto Sąd II instancji, w ślad za Sądem I instancji, ustalenia w sprawie wymagające wiadomości specjalnych czynił w oparciu o nierzetelnie sporządzone opinie biegłych lekarzy okulistów i biegłej z zakresu medycyny pracy, a nie dopuścił dowodu z uzupełniającej ustnej opinii biegłej z zakresu medycyny pracy, gdy na taką potrzebę wskazywał odwołujący, jak również nie przeprowadził dowodu z urzędu z opinii innego biegłego, zespołu biegłych, instytutu badawczego, w sytuacji gdy biegła z zakresu okulistyki wskazała w swojej opinii, że nie jest w stanie przeprowadzić diagnozy odwołującego, bowiem

nie ma możliwości wykonania specjalistycznych badań”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego nie został uwzględniony.

Negatywna ocena wynika z następujących przyczyn.

Skarżący we wniosku nie zarzuca naruszenia prawa materialnego. Ma to podstawowe znaczenie, gdyż naruszenie przepisów postępowania z reguły nie jest wystarczające do stwierdzenia oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Naruszenie przepisów postępowania ma znaczenie, gdy ta wadliwość mogła mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Z takiej perspektywy ocenia się naruszenia procesowe na gruncie podstawy kasacyjnej – art. 398<sup>3</sup> § 1 pkt 2 k.p.c., czyli już po przyjęciu skargi do rozpoznania. Tym bardziej jest aktualna na etapie przedsądu, skoro znaczenie ma dopiero aż oczywista zasadność skargi (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.). O wyniku sprawy decyduje prawo materialne, gdyż to ono wyznacza jakie postępowanie dowodowe było konieczne dla dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności oraz czy przedmiotem dowodu są fakty mające dla sprawy istotne znaczenie (por. art. 217 § 3 k.p.c., art. 227 k.p.c.). Ponadto (i przede wszystkim) to prawo materialne określa przesłanki (w tym podstawy faktyczne) roszczenia – prawa do świadczenia, w tym przypadku do renty z tytułu niezdolności do pracy. Prawo materialne określa zatem niezdolność do pracy (art. 12 i 13 ustawy). Chodzi jednak o prawne a nie o potoczne rozumienie niezdolności do pracy. Nie każdy gorszy stan zdrowia jest równoznaczny z niezdolnością do pracy. O częściowej niezdolności do pracy decyduje dopiero utrata w znacznym stopniu zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12 ust. 3 ustawy). Ocena oczywistej zasadności skargi obejmuje więc prawo procesowe ze względu na prawo materialne. Postępowanie dowodowe w sprawie jest prowadzone dla stosowania prawa materialnego. Dowody (w tym opinie biegłych) oraz naruszenia prawa procesowego ocenia się przez pryzmat prawa materialnego (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. oraz odpowiednio art. 398<sup>3</sup> § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.).

Sąd powszechny może uznać, że okoliczności sporne zostały już

dostatecznie wyjaśnione i nie wymagają dalszego postępowania. Badanie czy ocena ta jest zasadna zależy od treści prawa materialnego, którego naruszenia skarżący nie zarzuca. Nie zarzuca przede wszystkim naruszenia art. 217 § 3 k.p.c., czyli braku wyjaśnienia spornych okoliczności.

Na etapie przedsądu nie ocenia się zarzutów podstawy kasacyjnej, które w skardze obejmują zarzuty procesowe (art. 398<sup>3</sup> § 1 pkt 2 k.p.c.). Zarzuty podstawy kasacyjnej stanowią odrębny element skargi i nie zastępują podstawy przesądu (art. 398<sup>3</sup> § 1 k.p.c. w związku z art. 398<sup>4</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. oraz art. 398<sup>9</sup> § 1 w związku z art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c.). Oznacza to, że skarżący we wniosku powinien samodzielnie, czyli odrębnie od podstaw kasacyjnych, wskazać i wykazać, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Skarżący tego nie czyni. Wynika z to braku zarzutów naruszenia prawa materialnego (również w podstawie kasacyjnej). Ponadto sam wniosek odwołuje się do zasad prawnych a nie do przepisów. Wskazane zasady prawne mają walor ogólny i nie zastępują przepisów łączących z indywidualną sprawą, czyli zgodnie z wymogami z art. 398<sup>3</sup> § 1 k.p.c., co tym bardziej jest aktualne w odniesieniu do szczególnej podstawy przesądu z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. Chodzi więc o przepisy prawa pozytywnego, łączone z konkretnymi zarzutami, pozwalającymi na ich podstawie na ocenę, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Tak sformułowanego zarzutu i analizy brak jest we wniosku. Natomiast zarzuty podstawy kasacyjnej, jako odrębne elementy skargi nie zastępują ani nie uzupełniają podstawy przesądu.

Z tych przyczyn można przyjąć, że skarżący nie podważył ustaleń stanu faktycznego na których oparto zaskarżony wyrok. Granicę ustaleń stanu faktycznego stanowi dwuinstancyjne postępowanie przed sądem powszechnym (art. 398<sup>3</sup> § 3 k.p.c.). W sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem nie ustalono niezdolności do pracy. Ustalenie to wiąże Sąd Najwyższy w ocenie podstawy przesądu z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. (podobnie art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c. *in fine* w ocenie podstawy kasacyjnej). Niezdolność do pracy to ustalenie faktyczne i ocena prawna. O prawnej kwalifikacji niezdolności do pracy decyduje ostatecznie sąd. Biegli mogą różnić się w ustaleniach i ocenach. Sąd bazował na opiniach biegłych i racjonalnie przedstawił, dlaczego uznał sprawę za wyjaśnioną do rozstrzygnięcia. Sąd miał na uwadze prawne znaczenie niezdolności do pracy. Konkluzje biegłych nie były też

diametralnie rozbieżne. Negatywne rozstrzygnięcie wynika ponadto ze stwierdzenia braku niezdolności do pracy w okresie 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia, co też łączy się z naruszeniem prawa materialnego (czyli także ze względu na przesłankę z art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy). Skarżący nie zarzucił naruszenia art. 12 ustawy, czyli prawa materialnego ani art. 217 § 3 k.p.c., czyli braku dostatecznego wyjaśnienia okoliczności spornych. Nie ma więc podstaw do stwierdzenia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.).

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.).

O kosztach orzeczono na podstawie § 15 ust. 2, § 16 ust. 4 pkt 2 oraz § 4 ust. 3 rozporządzenia z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.